

Sygn. akt II UK 62/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku M. A.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 sierpnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt III APa (...),

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2013 r., III AUa [...] /12, Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawcy M. A. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o wysokość emerytury policyjnej. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i ocenę prawną, że w sytuacji prawnej wnioskodawcy za każdy rok pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388, dalej ustawa lustracyjna), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 667 ze zm.), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 32 ust. 1 i 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 15 i 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, oraz art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy lustracyjnej, a także art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1999 r. Nr 51, poz. 526 ze zm.) w związku z ustawą lustracyjną. Wskazał także na naruszenie przepisów postępowania - art. 227, 233 § 1 i art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 oraz art. 321 § 1 k.p.c., a także art. 328 § 2 k.p.c. przez nierozpoznanie istoty sprawy oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, art. 382 i art. 385 § 1 k.p.c. poprzez nieprzestrzeganie kompetencji sądu odwoławczego i niespełnienie jego procesowej funkcji oraz nierozpoznanie istoty sprawy i wydanie orzeczenia bez wszechstronnego rozważenia zarzutów apelacyjnych, oraz art. 385 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że wyrok Sądu pierwszej instancji jest pozbawiony wad. Pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku jak i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego poprzez ustalenie wysokości emerytury policyjnej z uwzględnieniem 40% podstawy wymiaru emerytury za pierwsze 15 lat służby oraz ponowne wyliczenie okresu służby w Wydziale „W” Komendy Wojewódzkiej MO w B. od dnia 1 lipca 1974 r. do dnia 30 czerwca 1989 r. i zaliczenie tego okresu służby po 2,6%, a nie jak to jest w zaskarżonej decyzji po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na istotne zagadnienia prawne wymagające dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni „zakresu działania Wydziału W KW MO” oraz potrzebę wykładni sformułowań zawartych w „art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy lustracyjnej w związku z art. 129 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa i wyjaśnienie, czy wobec likwidacji na podstawie zarządzenia nr 0115 ministra spraw wewnętrznych z 30 maja 1989 r. pionu „W” zajmującego się tajną perlustracją korespondencji (...), kiedy w tym czasie czynnościami kontroli korespondencji zajmowały się również inne instytucje m.in. Główny Urząd Cel, Polska Poczta i Telegraf, (...) istnieją podstawy do kwalifikacji Wydziału „W” (...) jako organu bezpieczeństwa państwa”. Wskazał także na istotne zagadnienie prawne, w kwestii kwalifikacji Wydziału W jako jednostki, która spełnia kryterium organu bezpieczeństwa państwa w świetle art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). Wypada również dodać, że podstawa do przyjęcia skargi do rozpoznania nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

W ocenie Sądu Najwyższego przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienia nie są problemami prawnymi wymagającymi wykładni Sądu Najwyższego, ale w istocie stanowią wnioski o odmienną ocenę materiału dowodowego zebranego przez Sądy orzekające w sprawie. Nie oceniając podniesionych w skardze zarzutów, trzeba jednak zauważyć, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub ocena dowodów, co oznacza, że Sąd Najwyższy jako sąd prawa, jest związany z mocą art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wyłączenie w

art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. Dlatego bez względu na wagę zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej Sąd Najwyższy nie może w postępowaniu kasacyjnym zająć się wadliwością zastosowania przez sąd drugiej instancji art. 233 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, niepublikowany). Z kolei wskazany w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., może znaleźć zastosowanie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Tymczasem skarżący powołuje się na art. 328 k.p.c. kwestionując wyraźnie ocenę dowodów, w jego przekonaniu wadliwą. Takiej oceny nie może oczywiście zwalczać, wskazując naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., gdyż zarzuty tego rodzaju nie są objęte jego dyspozycją.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, wnioskodawca w okresie od dnia 1 lipca 1974 r. do dnia 30 czerwca 1989 r., wykonując obowiązki w Wydziale „W” Komendy Wojewódzkiej MO w B. od dnia 1 lipca 1974 r. do dnia 30 czerwca 1989 r., pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa wskazanych w art. 2 ustawy lustracyjnej.

Ad meritum trzeba także przypomnieć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 (OTK-A 2010 nr 2, poz. 15) orzekł, że art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. Nie należy też pomijać analizowanego łącznie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym orzeczenia z dnia 14 maja 2013 r. nieuwzględniającego zarzutów skarżących, którym zmniejszono podstawę wymiaru do 0,7% za okres pracy w organach bezpieczeństwa, a ściślej uznającego te skargi za niedopuszczalne, co spowodowało ich nieprzyjęcie do rozpoznania (sprawa Cichopek i innych przeciwko Polsce - 15189/10 i dalsze).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

